

Vargavinter stundar – forskarna föreslår jakt på 20-40 vargar

Viltforskarna fick i uppdrag att utforma jakten på varg enligt riksdagsbeslutet om begränsning av vargstammen. Deras förslag innebär storskalig vargjakt redan i vinter med utgångspunkt i stammens tillväxt och fridlysning av de revir som har invandrade vargar eller saknar reproduktion.

Den 1 december hölls på Jägareförbundets kansli på Öster Malma ett seminarium om den kommande vargjakten. En fråga som är kontroversiell. Det finns de som anser att jakt på en så liten population som 200-300 djur är helt förkastligt. Viltforskarna hade fått i uppdrag av Naturvårdsverket att ta fram förslag till utformning av jakten på varg, som de presenterade här.

INVANDRARVARGARNAS REVIR FÖRESLÅS FRIDLYSTA

Olof Liberg, samordnare av vargforskningsprojektet Skandulv, inledde med att visa att vargpopulationen nu drygt nått etappmålet om 20 förnygringar. Den svenska vargstammen har nu en inavelskoefficient på 0,32 och Liberg visade i ett snyggt diagram att antalet födda valpar i kullen minskar vid ökad inavelsgrad. Den kommande jakten måste därför, menade Liberg, ta stor hänsyn till var de nya invandrade vargarna från den finsk-ryska populationen har sina revir. Han förordade att dessa revir ska vara fridlysta och att även de områden där deras första avkomma slår sig ner ska undantas från jakt. Enligt Liberg kan endast de områden där vargen reproducerar sig komma i fråga. Det innebär Dalarnas, Gävleborgs, Västra Götalands, Värmlands och Örebro län.

REGERINGENS ANTAL NYA VARGAR FRÅN FINLAND/RYSSELAND HÖGRE ÄN FORSKARNAS

Regeringens förslag om att vargpopulationen skall frysas temporärt vid 210 individer, vilket skall regleras med licensjakt, åtföljs också av att man vill att 20 nya vargar före år 2015 skall införlivas med den nuvarande inavlade stammen. Det innebär fyra nya vargar per år, vilket är mer än tio gånger fler än vad Skandulv och genetikerna vid Lunds universitet angett och mer än dubbelt så många som Stockholms universitets forskare förordat för att "gynnsam bevarandestatus" skall uppnås. Problemet enligt Liberg är att ingen egentligen har kunnat ge en enhetlig definition på vad "gynnsam bevarandestatus" betyder.

I ett diagram som Skandulv tagit fram kan man se att regeringens förslag snabbt skulle leda till att inavelskoefficienten inom mindre än 25 år skulle sjunka från nuvarande 0,32 till 0,05. Liberg påpekade svårigheterna att få invandrande vargar att nå den mellansvenska populationen.

FÖRSLAGET ÄR ATT 20-40 VARGAR KAN SKJUTAS I VINTER

Hur många vargar skall då skjutas för att hålla stammen på en nivå av 210 vargar? Liberg visade att under åren 2000-2004 var ökningen i vargstammens tillväxt sju procent medan den under åren 2005-2009 var 19 procent. Således kan reproduktionen variera stort mellan åren och perioder. Liberg betonade att detta innebär att avskjutningen måste avgöras år från år med ledning av noggranna inventeringar, det betyder en adaptiv förvaltning. Han rekommenderade att man utgår från medelvärdet på 13 procents reproduktion vilket skulle innebära att mellan 20 och 40 vargar skall skjutas i vinter.

VARGJAKT BEDÖMS LÄMPLIGAST SKE I DECEMBER-FEBRUARI

När skall det jagas? Eftersom vargen har en utpräglad familjestruktur där valparna är beroende av sina föräldrars fostran och omsorg anser forskarna att man inte skall jaga varg tidigare än december/januari. Det innebär att forskarna inte rekommenderar vargjakt i samband med älgjakten. Då brunsttiden för vargen – som går i brunst endast en gång per år till skillnad mot hunden –

inträder mot slutet av februari, skall alltså vargjakt inte ske senare än någon gång i slutet av februari. Stor hänsyn måste tas till vilka djur man skjuter för att undvika uppkomsten av unga problemvargar.

SUSANNA LÖFGREN, CHEF för viltförvaltningsenheten på Naturvårdsverket, påpekade också att fr.o.m. fredagen den 4 december kan man anmäla sig som kommande vargjägare. De som ska ta del av vargjakt måste alltså registrera sig på samma sätt som de som vill jaga lodjur.

Eftersom arbetet med att organisera viltförvaltningsdelegationerna inte kommer att bli klart förrän nästa år kommer Naturvårdsverket att interimistiskt fastställa licenskvoterna för vintern 2010 efter att ha studerat forskarnas förslag och remissyttranden från berörda län. Beslut räknar man med att kunna fatta kring den 15:e december och jaktstart beräknas ske i januari.

Susanna Löfgren menade också att den så kallade skyddsjakten inte får räknas som ett sätt att reglera stammen. Skyddsjakten ska enbart gälla för djur som åstadkommer stor skada. Licenserna kommer att ges med hänsyn till hur många djur som trafikdödats, skjutits i skyddsjakt, dödats illegalt eller dött på annat sätt.

Löfgren meddelade att reglerna för rapportering under pågående jakt skall ändras så att det inte så lätt sker överskjutningar. Nuvarande tretimmarsregel ändras till rapportering minst en gång per timme och att man ska skicka sms till jaktledningen så fort ett djur skjutits. Överskjutningar kommer att inverka negativt på nästkommande års licenstilldelning.

TEXT O FOTO: HANS RING

Forskarnas rapport "Beskattning av den svenska vargstammen - ett underlag inför jakten 2010" kan hämtas på Naturvårdsverkets hemsida med adress: http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/Rovdjur/IN-Skandulv-om-vargjakt.pdf

Vargstaty som utsmycker Svenska Jägareförbundets kansli i Öster Malma, platsen för seminarium om riksdagens beslutade vargjakt.